

**Schoolondersteuningsprofielen
Plein013
2016**

Jan Ligthart Huibeven

Rapport audit

School-Ondersteuningsprofiel IVO

Naam onderwijsvoorziening: Basisschool Jan Ligthart Huibeven

Datum bezoek: 8 december 2015

In opdracht van: Plein013

Rapporteur: Karin Vaessen

Sardes, Utrecht

December 2015

Inleiding

Uw school¹ biedt onderwijsondersteuning aan leerlingen die speciale onderwijsbehoeften hebben. Wanneer uw school tegen haar grenzen aanloopt, is er de mogelijkheid om de leerling en zijn of haar ouders² te verwijzen naar een andere school, bijvoorbeeld een school voor speciaal (basis)onderwijs.

Scholen verschillen in de onderwijsondersteuning die zij (kunnen) bieden. Uit verwijsgedrag van scholen bijvoorbeeld blijkt dit heel duidelijk: een leerling waarbij de ene school tegen de grenzen van haar onderwijsondersteuning aanloopt, kan op een andere school zonder al te veel inspanning passend onderwijs krijgen. Soms is de reden makkelijk aanwijsbaar: een school in een gebouw met veel trappen en weinig ruimte is niet zomaar passend voor een leerling in een rolstoel. Maar meestal is het lastiger om aan te geven wanneer een leerling niet, en wanneer wel, op de school terecht kan.

Zowel voor de school zelf, als voor ouders en voor de bovenschoolse organisatie die het bovenschoolse netwerk van ondersteuningsvoorzieningen inricht (schoolbestuur, samenwerkingsverband po Plein013, regionaal netwerk Passend Onderwijs), is het van belang te weten waar de school staat voor wat betreft de onderwijsondersteuning en wat mogelijkheden zijn om de onderwijsondersteuning te versterken en eventueel uit te breiden.

Uw school maakt onderdeel uit van samenwerkingsverband Plein013. Van alle scholen van dit samenwerkingsverband is in najaar 2013 het ondersteuningsprofiel in kaart gebracht. We brengen de profielen nu, in 2015, opnieuw in kaart, op een vergelijkbare manier als in 2013. De inhoud van de rapportage is iets uitgebreid, en wat anders geordend dan de rapportage in 2013. Wij hopen hiermee de informatie nog beter leesbaar aan te bieden, zonder de vergelijkbaarheid met 2013 te verliezen.

Om het schoolprofiel in kaart te brengen verzamelden wij informatie op vijf domeinen:

1. de *diversiteit* van de leerlingenpopulatie van de school
2. de *ruimte voor verschillen* tussen leerlingen, die de manier van onderwijs geven op de school biedt
3. de beschikbaarheid van *extra voorzieningen* bij de school op de volgende vijf 'velden':
  - a. extra handen / omvang van de klassen
  - b. speciale onderwijsmaterialen
  - c. mogelijkheden van de ruimtelijke omgeving
  - d. expertise (teamexpertise en individuele expertise van leerkrachten/medewerkers)
  - e. samenwerking met (zorg)instanties buiten het onderwijs
4. de *borging* van de extra ondersteuning voor leerlingen in de organisatie van het onderwijs
5. de intensiteit en omvang van de *samenwerking* met anderen binnen het samenwerkingsverband Plein013, en in het bredere onderwijsveld

In termen van vraag en aanbod zou het eerste domein, de leerlingenpopulatie, gekarakteriseerd kunnen worden als de vraag. Aan die vraag komt de school tegemoet met haar aanbod, gekarakteriseerd op de domeinen 2 t/m 5.

Binnen het aanbod van de school heeft het tweede domein een andere status dan de domeinen 3, 4 en 5. De ruimte die de manier van onderwijsgeven biedt voor de verschillende onderwijsbehoeften (domein 2) vormt de basis van de mogelijkheden die de school kan bieden. Bijvoorbeeld inzet van extra voorzieningen (domein 3) heeft minder zin wanneer de school in haar manier van lesgeven heel beperkt om kan gaan met verschillen. Omdat het tweede domein een belangrijk aspect van het profiel is nemen we een korte toelichting op (zie kader).

---

¹ Waar in dit rapport korthedshalve staat 'school', wordt steeds bedoeld 'school of arrangement', waarbij een arrangement kan zijn een s(b)o, een talentklas of een andere vorm van door het swv georganiseerde ondersteuning.

² Waar in dit rapport korthedshalve staat 'ouders' wordt steeds bedoeld 'ouders of verzorgers'.

Toelichting op de ruimte voor verschillen in de manier van onderwijs bieden

De ruimte die onderwijs biedt aan verschillen tussen leerlingen wordt in belangrijke mate bepaald door het onderwijsconcept van de school. Meer specifiek: door de mate waarin de lesstof dan wel de individuele onderwijsbehoefte van de leerling uitgangspunt van het lesprogramma is. Dit kan worden gezien als een dimensie die loopt van methode-gestuurd naar leerling-gestuurd.

Aan het ene uiterste van die dimensie staan de scholen die bijna de volledige lestijd de methode als leidraad hanteren. Leerlingen die onvoldoende uit de weg kunnen met de standaardmethode krijgen herhalingsstof, extra instructie of verdiepingsstof – zoals die binnen de methode is gegeven. Het gemiddelde niveau en tempo van de standaardmethode is maatgevend. Scholen die dit concept welbewust hanteren zijn vaak van opvatting dat 'een leerling bij de groep houden' betekent dat de leerkracht zijn of haar uiterste best doet om de zwakkere leerling voor wat betreft zijn of haar prestaties zoveel mogelijk bij de gemiddelde groep aan te laten haken.

Het andere uiteinde van de dimensie wordt bezet door scholen die hun onderwijsconcept afstemmen op de leerlingen die op dat moment de klas vormen. De start ligt bij de individuele onderwijsbehoeften van leerlingen met hun individuele ontwikkelings- en leerlijnen. Het overzicht van die lijnen in de groep geeft mogelijkheid tot het bundelen van de leerlijnen waar deze (bijna) samenvallen. De instructieplanning wordt afgestemd op deze gebundelde leerlijnen. De werkvormen in de groep zijn vaak heterogeen, waardoor 'een leerling bij de groep houden' hier een gelijke betekenis heeft voor elke leerling. Bij een dergelijk concept worden veelal ook standaardmethoden en methode-gebonden toetsen gebruikt, maar dan als middel zonder dat zij direct het didactisch en pedagogisch handelen sturen.

Alle scholen hebben te maken met verschillen tussen kinderen. Relevant voor Passend Onderwijs zijn verschillen tussen leerlingen op het gebied van:

- leercompetenties
- leerstijlen
- gedragscompetenties
- gedragsstijlen
- culturele achtergronden
- gezinsachtergronden

Van een extra vergroting van de range van onderwijsbehoeften in een klas is sprake bij combinatieklassen.

Leerkrachten op scholen die vooral methode-gestuurd werken, rekken naarmate er meer verschillende kinderen in hun klas zitten, de mogelijkheden van hun onderwijsaanbod steeds verder op.

Manieren om binnen het methode-gestuurde concept onderwijs te bieden aan leerlingen met verschillende onderwijsbehoeften zijn o.a.:

- het groeperen van handelingsplannen;
- het werken in niveaugroepen;
- zelfstandig werken;
- vergroting van de expertise van de leerkracht;
- incidentele toepassing van vormen van leren in heterogene groepen;
- de keuze van methodes die heel veel ruimte bieden voor gedifferentieerd werken.

Omdat het uitgangspunt van de les bepaald is door de centrale aanpak van de methode, betekent elke nieuwe onderwijsbehoefte een extra aanpassing bij die aanpak. Wanneer veel aanpassingen nodig zijn, beleeft de leerkracht dit vaak als een stapeling van taken, en daarmee als een toenemende belasting. Soms uit zich dit door de behoefte van de leerkracht aan steeds meer orde en rust in de klas, om de controle te kunnen houden over alle verschillende activiteiten die gelijktijdig plaatsvinden. Met het toenemen van de organisatorische belasting van de leerkracht, blijft er minder tijd en energie over voor het ter plekke inspelen op specifieke behoeften van leerlingen op het moment dat die zich aandienen.

Het methode-gestuurde onderwijsconcept is begrensd in haar capaciteit om kinderen met andere onderwijsbehoeften op te nemen.

De informatie voor dit school-ondersteuningsprofiel is verzameld door middel van

- een beperkt documentatie-onderzoek (organisatie en kengetallen school)
- een interview met sleutelfiguren uit de school (minimaal de directeur, een intern begeleider, een leerkracht en een ouder) - aanwezig waren: *dhr Hans Thönissen (directeur)*, *mw Michelle Vermeer (ib-er onderbouw)*, *mw Nanda van Oorschot (ib-er bovenbouw)*, *Mw Juul van Geelen (onderwijskundig teamleider onderbouw en leerkracht groep 1-2)*, *mw Carin de Jong (onderwijskundig teamleider bovenbouw en leerkracht groep 8)* en *mw Tanja van Groos (moeder leerling groep 6 en lid MR)*.
- observaties bij enkele lessen: groep 8 b (rekenen), groep 3 b (rekenen), groep 7 b (Studievaardigheden en Aardrijkskunde- zelfstandig werken)
- een teamgesprek - aanwezig waren: *een representatief deel van het team*

Het interview en de observaties richtten zich vooral op *de stand van zaken*, op hoe in de praktijk van nu de lessen gegeven worden, en wat de mogelijkheden zijn voor leerlingen die een ongewone ondersteuningsbehoefte hebben.

Het teamgesprek is gevoerd aan de hand van een aantal stellingen en uitspraken. De focus van het gesprek ligt bij de *opvattingen en ambities* van de gespreksdeelnemers als het gaat om het bieden van onderwijs aan leerlingen met een verschillende onderwijsbehoeften.

Het beeld van de stand van zaken (interview en observaties) en de opvattingen en ambities (teamgesprek) vullen elkaar aan.

De profielsamenvatting die hierna volgt geeft een overzicht over alle opbrengsten, samengevat door de rapporteur in een weging ten opzichte van andere scholen van dezelfde schoolsoort. Waar mogelijk is de vergelijking gemaakt met het gemiddelde van de Nederlandse scholen zoals die uit statistisch overzicht en onderzoek bekend is. In aanvulling daarop profileren wij de school op basis van onze ervaring met audits op honderden scholen. Vanuit het streven om de betrouwbaarheid van de profilering zo hoog mogelijk te stellen, is de profilering bovendien getoetst aan onderling afstemming tussen de auditoren die de scholen van Plein013 bezochten.

Na de profielsamenvatting staat in de *bijlage: opbrengsten interview* de belangrijkste informatie zoals die is aangereikt door de geïnterviewden, aangevuld met informatie uit het dataformulier.

Beide onderdelen, de *profielsamenvatting* en de *opbrengsten interview*, volgen de indeling in de vijf domeinen, zodat u de informatie eenvoudig aan elkaar kunt koppelen.

Wij wijzen er op dat de informatieverzameling veelzijdig en uitgebreid is geweest, maar niet alle informatie van alle leerkrachten betrof, en bovendien beperkt is door het karakter van een momentopname.

Profielsamenvatting: positie van de school, grenzen en groeimogelijkheden

Korte karakterisering van de school

Basisschool Jan Ligthart Huibeven is een middelgrote school in Tilburg Reeshof. Het leerlingaantal is laatste jaren teruggelopen wegens vergrijzing van de wijk en een grote schooldichtheid in de omgeving. Het aantal leerlingen bedraagt nu 382 en de school verwacht hierop te stabiliseren. Het team is al wat ouder en door de krimp zijn er de laatste jaren geen nieuwe (jonge) teamleden bijgekomen.

Vroeger stond de school bekend als een eliteschool en zeer prestatiegericht. Nu is de schoolpopulatie steeds meer gemêleerd geworden en daarmee een goede afspiegeling van de wijk. De school zit in één gebouw met *Kinderstad* (voor- en naschoolse opvang). De school oogt heel rustig (met veel verschillende ingangen), 'warm' (met overal vloerbedekking), heeft veel meters tot beschikking en is bijvoorbeeld voorzien van veel mooie werkplekken voor de kinderen en diverse vaklokalen en multifunctionele ruimtes. Een deel van het gebouw staat nu leeg vanwege de teruglopende leerlingaantallen op de *Internationale school* en het verdwijnen van de (schooloverstijgende) 'Talentengroepen' op de school.

De school werkt met een jaarklassensysteem en telt nu een mooie gebalanceerde opbouw van 16 groepen. Vier kleutergroepen 1-2 en daarna van elk jaar steeds twee parallelklassen. De school hoopt deze opbouw zo te kunnen houden. Op Jan Ligt Huibeven is veel aandacht voor het directe instructiemodel, zichtbare doelen en roosters voor de kinderen en zelfstandig leren. De school werkt met taakbrieven (voorheen weektaken), stoplichten en timers.

Domein 1: Diversiteit van de leerlingenpopulatie

Domein 1. Kijkend naar de bevraagde aspecten van *de leerlingenpopulatie* is de populatie van de school ten opzichte van andere scholen in Nederland

meer homogeen

vergelijkbaar

meer heterogeen

Domein 2: Ruimte voor verschillen

In het volgende schema wordt het onderwijsconcept van basisschool Jan Ligthart Huibeven weergegeven in de relatie tussen de mate waarin de lesmethode sturend is en de mate waarin diversiteit van leerlingen opgevangen kan worden.

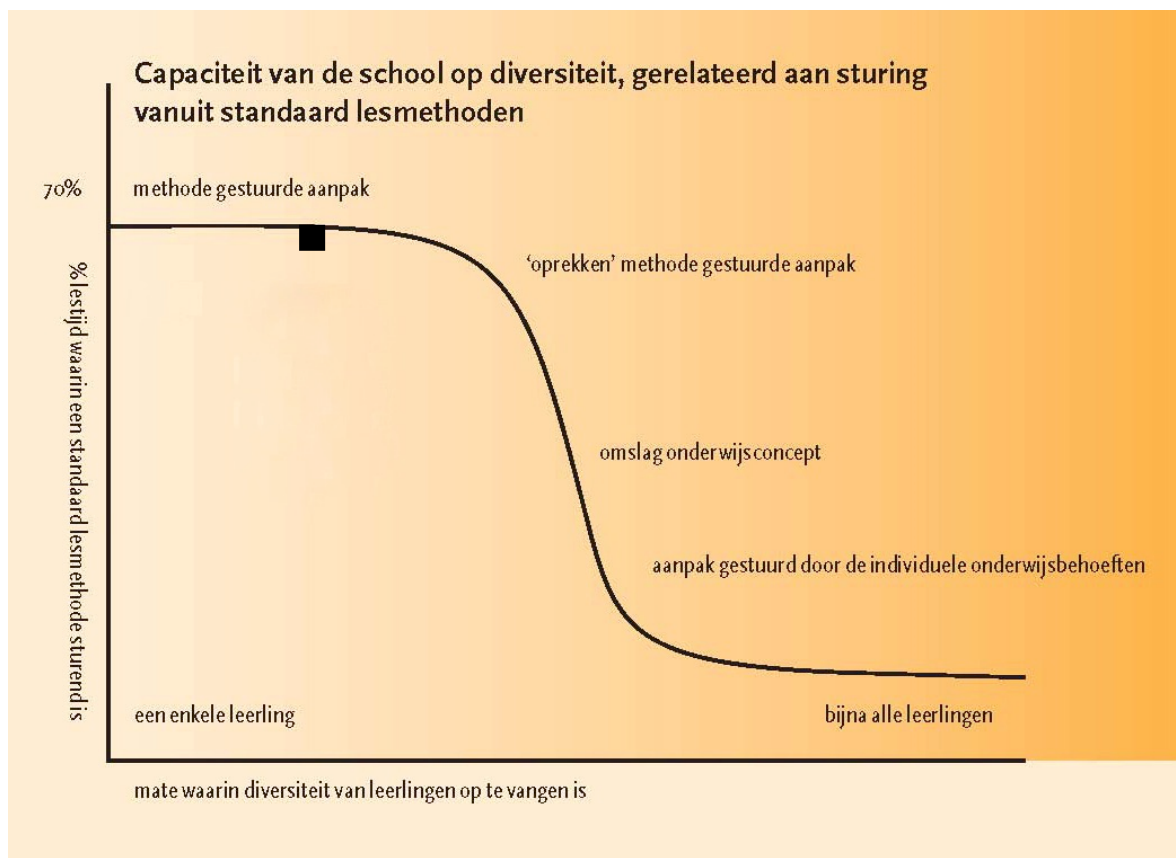
De gebogen lijn geeft van links naar rechts een mogelijk model van de ontwikkeling van een onderwijsconcept, startend bij het leerstofjaarklassensysteem met een strakke hantering van standaardmethoden. Via het oprekken van de methode-gestuurde aanpak toont het model een omslag in de aanpak naar het starten van de lesinhoud bij de individuele onderwijsbehoeften van de leerlingen in de klas.

Let wel: de richting van links naar rechts geeft alleen een wenselijke richting aan wanneer:

- De school meer ruimte wil bieden aan de bestaande diversiteit onder de leerlingen.
- De school meer leerlingen met speciale onderwijsbehoeften onderwijs wil kunnen bieden.
- De leerlingenpopulatie van de school steeds meer divers wordt.

Scholen bevinden zich ergens op de gebogen lijn.

Jan Ligthart Huibeven bevindt zich op positie ■

Domein 2. De antwoorden op de vragen over de manier van onderwijzen en het *omgaan met verschillen* geven het beeld van een school die

---

basisondersteuning biedt aan leerlingen (passend bij een netwerkschool)

enige extra ruimte biedt voor verschillen tussen leerlingen (passend bij een netwerkschool plus)

veel extra ruimte biedt voor verschillen tussen leerlingen (passend bij een smalle ondersteuningsschool)

mede door een duidelijke aanpak, gedragen door het volledige team (passend bij een brede ondersteuningsschool)

Domein 3: De vijf velden van voorzieningen

Domein 3. De school heeft meer dan de fundamentele *voorzieningen* voor wat betreft

---

extra 'handen' in de klas, te weten: indien aangekruist toelichten

Onderwijsmaterialen

de ruimtelijke omgeving

specialistische expertise

contacten met externe relaties

Deze beschikbaarheid van voorzieningen past bij een smalle ondersteuningsschool.

Domein 4: Borging

Domein 4. De borging in de organisatie van de extra ondersteuning voor leerlingen gebeurt

---

op alle gevraagde aspecten overwegend planmatig (passend bij een smalle ondersteuningsschool, een brede ondersteuningsschool en een inclusieve school)

op de meeste gevraagde aspecten planmatig, op enkele niet (passend bij een netwerkschool plus)

op enkele gevraagde aspecten planmatig, op de meeste niet (passend bij een netwerkschool)

op geen enkele van de gevraagde aspecten planmatig

Domein 5: Samenwerking binnen het onderwijs

Domein 5. De samenwerking met onderwijspartners binnen en buiten Plein013 is

---

intensief, in een stevig netwerk met veel partners (passend bij een brede ondersteuningsschool en een inclusieve school)

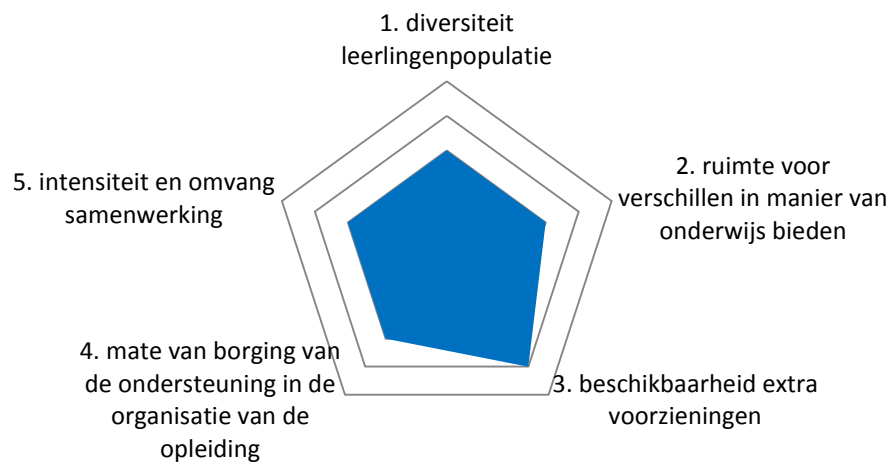
intensief met enkele partners, beperkt met andere (passend bij een smalle ondersteuningsschool)

matig intensief met enkele partners, beperkt met andere (passend bij een netwerkschool plus)

beperkt (passend bij een netwerkschool)

Het ondersteuningsprofiel in één oogopslag

Over het geheel genomen is basisschool Jan Ligthart Huibeven te karakteriseren als een **netwerkschool Plus**

Doorslaggevend is het onderwijsconcept. Ook wordt geconstateerd dat de school in tegenstelling tot twee jaar geleden minder hoog scoort op de onderwijsvoorziening 'extra handen in de klas' (omdat het aantal uren van stagiaires sterk is afgenomen). Relativerend is ook dat de school weliswaar beschikt over relatief veel interne expertise, maar dat deze deskundigheid nog weinig wordt ingezet en benut in de school.

Er zijn verbanden tussen de vijf onderdelen van het ondersteuningsprofiel. De diversiteit van de leerlingenpopulatie(1) zegt iets over de noodzaak van omgaan met verschillen (2). De effectiviteit van extra voorzieningen (3) hangt samen met het onderwijsconcept (2). Enzovoort.

Elk van de vijf onderdelen van het profiel is weergegeven op een vijfpuntschaal in een van de punten van bovenstaande vijfhoek: van beperkt (dicht bij het centrum van de vijfhoek) tot ruim (aan de buitenrand van de vijfhoek). Deze visualisatie is bedoeld als 'radar' voor opvallende kenmerken van het profiel; er is geen 'wenselijke' vorm.

Dit profiel geeft een beeld van de situatie op basis van documenten, het interview, de waarnemingen tijdens de observaties, en de informatie die bij het teamgesprek naar boven kwam.

Een korte toelichting, per domein, op de plaatsing in de grafiek vullen wij voor domein 2 tot en met 5 aan met een suggestie voor verdere ontwikkeling, voor *het geval dat* verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is. Dit laatste zeggen wij met nadruk, wij hebben geen opvatting over die wenselijkheid.

1. Over de diversiteit van de leerlingenpopulatie.

Hierbij kijken wij naar een combinatie van achtergrondkenmerken van leerlingen, en kenmerken van leren en gedrag.

Toelichting op de profilering:

De leerlingpopulatie van Jan Ligthart Huibeven is vergelijkbaar met andere scholen in Nederland. Wel verandert de instroom geleidelijk en wordt de populatie steeds gemêleerder. Enerzijds wordt de school steeds meer een afspiegeling van de wijk, anderzijds komen er ook steeds meer gezinnen van buiten de wijk die bewust kiezen voor Jan Ligthart Huibeven. Het aantal leerlingen dat speciale behoeften heeft in het verwerken van informatie of in gedrag is relatief weinig (minder dan 20 % van de leerlingen).

2. Over de ruimte voor verschillen binnen het onderwijsconcept.

Dit gaat over de manier van lesgeven in de groep. Belangrijk zijn onder meer de wijze waarop de les is ingericht, de diversiteit in het lesmateriaal, en de mate van dialoog of interactie tussen leerkracht en leerling, en tussen leerlingen onderling.

Toelichting op de profilering:

Jan Ligthart Huibeben hanteert het leerstofklassensysteem, waarbij het klassikaal leren nog steeds heel belangrijk is. Men hanteert heel expliciet het DI- model, werkt met drie niveaugroepen en leerkrachten houden vast aan de methoden (hoewel ook de ruimte wordt gegeven om die los te laten). Dit beeld uit de interviews werd bevestigd in de observaties. Hoewel de leerkracht nog steeds sterk sturend is, is er ook steeds meer ruimte en aandacht voor het sturen van het leren door de leerling zelf. De weektaak is vervangen door de taakbrief, waarin meer aandacht is voor zelfstandig werken en er meer ruimte is voor kinderen (individueel) om te kiezen wat zij willen leren. Dit aspect is nog wel in ontwikkeling.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

In de geobserveerde lessen was er sprake van een uitgebreide klassikale uitleg voor de hele groep. Binnen het team kan geëvalueerd worden of de instructietijd kort genoeg is en of de verlengde instructie op een optimale manier ingezet wordt (met mogelijk ook meer eigen initiatief van leerlingen). Mogelijk dat hier ook winst te halen is in instructietijd en kwaliteit.

De school hanteert vanuit het verleden al diverse vormen van coöperatief leren. Suggestie is om deze werkvormen blijvend en actief onder de aandacht te houden van het gehele team en ook de werkgroep coöperatieve werkvormen weer nieuw leven in te blazen.

Om het zelfstandig leren te bevorderen is het ook belangrijk dat leerkrachten tijd krijgen en vrijmaken voor het voeren van leerlinggesprekjes, waarin leerlingen ook zelf aangeven wat en hoe zij willen leren.

3. Over de beschikbaarheid van extra voorzieningen.

Extra voorzieningen zijn: extra 'handen' in de klas (of klassenverkleining), extra onderwijsmaterialen, extra mogelijkheden in de ruimtelijke omgeving, specialistische expertise, en samenwerking met instanties buiten het onderwijs.

Toelichting op de profilering:

Op Jan Ligthart Huibeben zijn relatief veel extra materialen aanwezig. Een opsomming van deze materialen op zowel didactisch als pedagogisch/psychologisch vlak is opgenomen in het rapport. Of deze daadwerkelijk ook allemaal gebruikt worden, kon niet in de audit beoordeeld worden.

De school heeft veel ruimte en meters over. Er is een handenarbeid/techniek lokaal, een muzieklokaal, een time-out ruimte, een keuken voor leerlingen en een schooltuin. De brede gangen worden goed benut met werkplekken en de school beschikt over diverse leerpleinen. Ook is er een multifunctionele ruimte.

De school heeft relatief veel interne expertise in huis. Beide ib-ers zijn orthopedagogen, er is een gedragsspecialist en een leerkracht is ook logopedist.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

Hoewel de school relatief veel interne expertise in huis heeft, wordt deze nog weinig benut. De beide ib-ers zouden meer in hun kracht en deskundigheid gezet kunnen worden door hun orthopedagogische kennis en vaardigheden meer in te zetten. Zij geven aan dat niet in huidige werkomvang te kunnen doen. Mogelijk dat hier in de toekomst ruimte en kansen voor gevonden kan worden.

Ook zou nagegaan kunnen worden hoe de interne deskundigheid beter gedeeld en overgedragen kan worden. De teamdeskundigheid op het gebied van gedrag zou bijvoorbeeld vergroot kunnen worden door interne scholing door de gedragsspecialist.

Vergeleken met de audit twee jaar geleden heeft de school structureel veel minder stagiaires in huis. Jan Ligthart Huibeben heeft zich inmiddels aangemeld om opleidingsschool te willen worden. Indien dit doorgaat zou de school straks ook weer de beschikking hebben over meer handen in de klas, wat de extra zorg voor leerlingen ook weer ten goede zou kunnen komen.

4. Borging van de ondersteuning in de organisatie van de school.

Van stevige borging is sprake wanneer er beleid, leerlingvolgsystemen, procedures en afspraken zijn, die voor alle betrokkenen helder zijn en door alle teamleden worden toegepast. Een heldere, consistent toegepaste taakverdeling is onderdeel van de borging.

Toelichting op de profilering:

De extra ondersteuningstaken zijn bij diverse personeelsleden ondergebracht en worden op de meeste punten planmatig en volgens afspraak uitgevoerd. Vorderingen en resultaten worden vastgelegd en op gezette tijden met de individuele leerkracht of bouw besproken.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

Op aantal aspecten kan de zorg op Jan Ligthart Huibeven nog wel verder geborgd worden, zoals de uitwerking van de planmatige aanpak in de kleuterbouw. Ook moeten een aantal (o.a. medische) protocollen nog verder uitgewerkt worden. Om de extra begeleiding verder nog beter te borgen zou de overdracht van leerlinggegevens meer op schrift gezet moeten worden (en niet alleen mondeling moeten plaatsvinden). Tot slot wil de school ook een stap verder maken in het samenwerken met ouders en de ouderbetrokkenheid bij de school. Met name de rol van ouders bij het bepalen en uitvoeren van de onderwijsbegeleiding voor de leerling zou in de toekomst verder kunnen worden verstevigd.

5. Over de intensiteit en omvang van de samenwerking.

Gekeken wordt naar de mate waarin de begeleiding van de leerling binnen het onderwijs wordt afgestemd met die van de verschillende partners buiten het onderwijs.

Toelichting op de profilering:

De samenwerking met partners buiten het onderwijs is naar behoefte en gaat in afstemming met de ouders.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

De huidige samenwerking met de peuterspeelzaal beperkt zich tot de overdracht van gegevens. Nagegaan zou kunnen worden of er ook inhoudelijk meer samengewerkt zou kunnen worden, waardoor een betere doorgaande lijn tot stand kan worden gebracht. Dit kan de zorg voor bepaalde leerlingen ten goede komen.

Samenvatting opvattingen en ambities van het team gericht op het omgaan met leerlingen die een speciale ondersteuningsbehoefte hebben:

Het team van Basisschool Jan Ligthart Huibeven heeft zich aan de hand van stellingen uit kunnen spreken over Passend Onderwijs en hun ambities en grenzen.

Tijdens het teamgesprek bleek duidelijk dat het team verdeeld is in hun houding ten aanzien van passend onderwijs en wat dit teweeg heeft gebracht op basisschool Jan Ligthart Huibeven. Het deel van het team dat erg kritisch is, heeft zich stevig laten horen in het teamgesprek op 8 december 2015. De aard en de toon van de discussie was zodanig dat deze discussie in de toekomst binnen het team verder doorgezet moet worden.

Een deel van het team geeft aan niet zo veel te merken van passend onderwijs. Zij hebben niet de indruk dat er méér zorgleerlingen binnen zijn gekomen dan voorheen; ook niet omdat ze bij de vorige audit als een smalle zorgschool zijn getypeerd. Ze zijn erg tevreden over de expertise van de consulent van Plein 013 en van de twee ib-ers. Ook is er minder papierwerk na de invoering van de wet, aldus een deel van het team van Huibeven.

Een aantal andere leerkrachten echter laat in hun opmerkingen en vragen merken dat zij zorgen hebben over de veranderende populatie die in hun ogen voor een deel terug te voeren is op Passend Onderwijs. Zij sluiten niet uit dat hun profiel van smalle ondersteuningsschool wellicht een aanzuigende werking op een bepaalde groep leerlingen zou kunnen hebben gehad. Met name de toename van het aantal

kinderen dat op het gebied van gedrag opvalt geeft extra zorgen, merkt een deel van het team op. In de eerste plaats omdat (nog) niet iedereen de tools heeft om daar als leerkracht op een goede manier mee om te gaan, en in de tweede plaats omdat de aandacht en energie die naar deze relatief kleine groep gaat wel erg groot is. Wat in de ogen van sommige leerkrachten ten koste zou gaan van de “middengroep”.

Het team heeft het gevoel dat de ‘gewone leerling’ eronder lijdt. (zie ik *alle* leerlingen wel goed genoeg?). Enige relativisering komt van een collega die zich afvraagt of het team misschien de lat niet veel te hoog legt. ‘Die ‘gewone’ leerlingen hebben het toch prima naar hun zin en doen het toch goed op school?’ Een enkele leerkracht was al bezig om te kijken of zij leerlinggesprekjes weer meer kunnen invoeren. In het teamgesprek is het voornemen gemaakt om dit vaker te gaan doen

Een aantal leerkrachten geeft ook aan dat zij het gevoel hebben dat leerlingen langer (te lang?) in huis worden gehouden, omdat verwijzen de school te veel geld zou kosten. De beide ib-ers geven aan dat er niet minder verwezen is dan vroeger; er waren de laatste jaren al nauwelijks meer verwijzingen naar het s(b)o. Wel gaat e.e.a. meer zorgvuldig. De directeur voegt daar nog aan toe dat financiën de zorg zijn van de schoolleiding en niet van de leerkrachten.

Uit een aantal opmerkingen en vragen blijkt dat leerkrachten op Huibeven nog steeds vinden dat Passend Onderwijs in de praktijk alleen goed uit te voeren valt als daar ook de nodige ondersteuning (personeel en/of materieel) tegenover zou staan. Dit wordt in veel gevallen gemist waardoor de invoering van Passend Onderwijs ook nog steeds als een verkapte bezuinigingsmaatregel wordt gezien. Het team van Huibeven is dan ook heel sceptisch over de (krappe) financiële uitwerking van de nieuwe wet. Verwijzingen uit het verleden kosten de school inderdaad veel geld zo wordt opgemerkt, maar er komt ook geld binnen waarover de school zelf keuzes kan maken. Daar betalen wij bijvoorbeeld onze Plusklas van, aldus de directeur.

De leerkrachten van Huibeven hebben het gevoel dat leerlingen nu meer aandacht en zorg behoeven dan vroeger; dat leerlingen veranderd zijn ten opzichte van vroeger. Een vraag die bij een teamlid opkomt is, gaan wij als school wel voldoende mee in deze nieuwe tijden? De Lio is de enige jonge leerkracht in het team en geeft aan dat zij dat woord ‘vroeger’ wel heel vaak hoort op deze school en dat zij geen vroeger kent. Een leerkracht merkt op dat zij elkaar misschien ook wel te veel versterken in hun mening dat de leerlingen moeilijker zijn geworden en het lesgeven daarmee zwaarder. Het zou goed zijn om weer eens jong nieuw bloed in de school te krijgen wordt er gezegd. Maar, zoals de directeur opmerkt, nieuwe mensen aannemen op Huibeven is helaas niet aan de orde in tijden dat de leerlingen-aantallen teruglopen. Stagiaires werken ook al heel verfrissend merkt een leerkracht op. Die zijn toch ook weer anders opgeleid en dan kijk je zelf ook weer anders tegen dingen aan. Opgemerkt wordt dat het dan wel goede stagiaires moeten zijn.

Het team loopt vooral in gedrag tegen haar grenzen aan. Het team krijgt ondersteuning van verschillende kanten daarbij, ‘maar uiteindelijk moet je het toch zelf moeten doen’. Een ander deel van het team voelt zich wat meer toegerust om het te doen. ‘Gevaar is dat we te snel denken aan de paar extreme gevallen’, merkt de directeur op. ‘Ik denk dat jullie onderschatten hoe zeer jullie zijn gegroeid’. Actiepunt voor de toekomst is wel om te blijven groeien en te blijven zoeken naar tools om de juiste zorg te kunnen blijven geven, aldus de schoolleiding. Daarvoor is het belangrijk om bewust te kijken, naar wat onze vaardigheden zijn en waarin wij nog kunnen groeien.

Het team heeft de indruk dat ouders tevreden zijn over de zorg en dat zorgleerlingen op een school ouders niet afschrikt.

Voor de toekomst heeft het team van Jan Ligthart Huibeven de volgende ambities:

- Visie uitwerken, zodat zij keuzes en prioriteiten beter kunnen toetsen in de toekomst.
- ‘Gedrag’ bovenaan actielijst zetten.
- ‘LIST’ invoeren.

Bijlage: Opbrengsten interview

Domein 1: de diversiteit van de leerlingenpopulatie:

De leerlingen op de school verschillen in hun achtergrond v.w.b.:

- *opleidingsniveau van de ouders, sociaaleconomische achtergrond:*

- ☐ weinig, het opleidingsniveau en de sociaaleconomische achtergrond is over het algemeen
- ☐ laag
- ☐ gemiddeld
- ☐ hoog
- ☐ matig
- ☒ sterk

Toelichting: Jan Ligthart Huibeven heeft een grote range aan opleidingsniveaus van ouders in huis. Variërend van universitair opgeleid tot twee jaar LTS. Vroeger werd de school vooral bezocht door een hoog opgeleid publiek en stond het bekend als een elitaire school. Daar is in de loop der jaren verandering ingekomen. Dat zie je ook aan de namenlijst van de kleuters, aldus de directeur. De schoolpopulatie is steeds gemêleerder geworden en wordt steeds meer een afspiegeling van de wijk. Ook is het zo dat het voedingsgebied van de school steeds groter wordt. Sommige gezinnen wonen verder weg en kiezen er bijvoorbeeld bewust voor om weg te gaan bij overwegend zwarte scholen. Zij kiezen dan graag voor een gemengde school als Jan Ligthart Huibeven. Dat verhaal vertelt ook de aanwezige ouder bij het gesprek, die verhuisd is voor deze school.

De gesprekspartners vertellen dat het overigens moeilijk is om het reële opleidingsniveau van ouders in kaart te brengen. De indruk is dat dit door veel ouders te rooskleurig en sociaal wenselijk wordt ingevuld. Jammer van de gewichtengelden, die de school daarmee mis loopt. De school probeert het belang van een correcte invulling daarvan wel duidelijk te maken naar ouders. Op papier heeft de school in totaal 22 gewichtenleerlingen (5,7 %; het landelijk gemiddelde is ongeveer 12 %).

- *thuis taal:*

- ☐ weinig
- ☐ matig
- ☒ sterk

Toelichting; meer dan de gewichtenleerlingaantallen doen vermoeden heeft de school veel nationaliteiten in huis. In de onderbouw heeft zo'n eenderde van de kinderen een andere afkomst, in de hogere groepen is dat iets minder. Veel van deze kinderen spreken thuis nog hun moedertaal. Thuis talen die genoemd worden zijn Pools, Turks, Arabisch, Bosnisch, Chinees, en inmiddels zijn er ook zeven Engelstalige leerlingen (uit Australië, Amerika)

- *culturele achtergrond*

- ☐ weinig
- ☒ matig
- ☐ sterk

De culturele afkomst verschilt, zie ook hierboven. In de praktijk is hier onder kinderen echter heel weinig van te merken, aldus de gesprekspartners. De verschillen leveren geen spanning op en kinderen passen zich makkelijk aan. Bij ouders is dat niet altijd het geval.

De leerlingen op de school verschillen v.w.b.:

- *niveau van leren*

- ☐ weinig
☒ matig
☐ sterk

Toelichting: Net als bij de audit twee jaar geleden is het niveau van leren over de geheel van de school gemiddeld. De meeste leerlingen scoren op niveau II of III. De spreiding van het niveau van leerlingen is matig heterogeen, dat wil zeggen dat een kwart van de leerlingen wijkt duidelijk af van het schoolgemiddelde. Dit is ongeveer gelijk verdeeld over de groepen die op een hoger en die een lager niveau zitten. Wel wordt opgemerkt dat het extremer wordt aan beide kanten (dus zeer hoogbegaafd en zeer zwakke leerlingen).

- *leerstijlen*

- ☐ weinig
☒ matig
☐ sterk

Toelichting: De gesprekspartners in het interview ervaren de verschillen in leerstijlen tussen de leerlingen als matig. Ze vinden dit echter moeilijk in te schatten, ook omdat ze het niet kunnen vergelijken met andere scholen. Bij het kiezen van een nieuwe methode letten ze er wel bewust op dat de methode rekening houdt met verschillende leerstijlen.

Hoeveel leerlingen hebben

- *speciale behoeften in het verwerken van informatie*

- ☒ weinig (minder dan 20 %)
☐ een matig aantal (20 tot 40 %)
☐ veel (meer dan 40%)

Toelichting: Hoewel de verschillen tussen klassen groot zijn, zijn er schoolbreed gemiddeld niet meer dan vijf leerlingen (20 % op een gemiddelde klassegrootte van 25 leerling) per klas met speciale behoeften in het verwerken van informatie.

- *speciale behoeften in het gedrag, in de omgang (begrenzing van het gedrag, stimulering tot activiteit, begrip van de sociale omgang)*

- ☒ weinig (minder dan 20 %)
☐ een matig aantal (20 tot 40 %)
☐ veel (meer dan 40 %)

Toelichting: Ook hier geldt, hoewel de verschillen tussen klassen groot zijn, dat er schoolbreed gemiddeld niet meer dan vijf leerlingen (20 % op een gemiddelde klassegrootte van 25 leerling) per klas zijn met speciale behoeften in het gedrag en in de omgang, aldus de gesprekspartners tijdens het interview. Opgemerkt wordt dat leerkrachten dit gevoelsmatig waarschijnlijk als pittiger en omvangrijker ervaren. Daarom ook staat 'gedrag' al twee jaar bovenaan de actielijst van de school. De onderwijskundig teamleider van de onderbouw is ook gedragspecialist.

Domein 2: de ruimte die de manier van lesgeven biedt voor speciale ondersteuningsbehoeften,

Tijdens het interview is gevraagd de manier van lesgeven te plaatsen op een aantal dimensies.

Karakteriseer het onderwijs op de school op de onderstaande dimensies. Een '1' betekent sterk in de richting van de eerste pool en een '4' sterk in de richting van het tweede uiterste.

	1	2	3	4		
overdragen van kennis	☐	☒	☐	☐	zelf ontdekken	
kennis verwerven	☐	☒	☐	☐	werken met kennis	
klassikaal leren	☒	☒	☐	☐	individueel en groepjes-leren	
sturing van het leren door de leerkracht	☐	☒	$\Rightarrow$	☒	☐	leerlingen sturen
eigen leren (taakbrief)						
alle leerlingen op basisniveau brengen	☐	☒	$\Rightarrow$	☒	☐	het maximale uit elke
leerling halen (streven)						
leerstof bepaalt leerweg	☒	☒	☐	☐		beginsituatie leerling bepaalt leerweg
nadruk op gestructureerde opdrachten	☐	☒	☐	☐		nadruk op vrije
opdrachten (verschillend per lk)						
gelijke normering prestaties	☒	☐	☐	☐		beoordeling t.o.v. eerdere eigen prestaties
(wordt bijv. weinig gewerkt met vaardigheidsscores)						
beoordeling door leerkracht	☐	☒	☐	☐		zelfbeoordeling door leerling (bijv. bij
sprekbeurten en werkstukken)						
evaluatie onderwijs door leerkracht	☐	☐	☒	☐		evaluatie samen
met leerlingen						

Toelichting: De gesprekspartners geven aan dat bovenstaand beeld niet heel anders is bij de vakken Taal en rekenen, dan bijvoorbeeld bij Wereld Oriëntatie. Alleen wordt er bij wo niet in drie niveaugroepen gewerkt. De school houdt net als bij de vorige audit nog steeds graag vast aan de methoden. Dit geeft houvast en structuur. Via de methode wil men de groep toch bij de basis houden. Een aantal leerkrachten heeft de leerlijnen wel paraat, maar vindt het ook wel prettig om een methode te gebruiken die ontwikkeld is vanuit die leerlijnen en daar op te kunnen vertrouwen. (dat is ook de professionaliteit van de ontwikkelaars wordt opgemerkt). De schoolleiding geeft wel alle vrijheid om de methoden meer los te laten, maar dat gebeurt nog weinig. Bij projecten bijv. bij Natuniek gebeurt dat overigens wel. De school maakt een grote slag in de aanschaf van nieuwe methoden. Voor groep wordt nu gewerkt met Veilig Leren Lezen; voor rekenen werkt men met WIG 4; voor Begrijpend Lezen met Bliksem en voor Technisch lezen gaat men met veel enthousiasme en energie werken met LIST. De school werkt verder met het Directie Instructie Model (DIM). Iedere les begint met een terugblik op de vorige les, met het noemen van de doelen op leerlingniveau (wat gaan jullie vandaag leren) en de les wordt na afloop samengevat en geëvalueerd. Het DIM model was ook goed terug te zien in de observaties. De school heeft de weektaak vervangen door de taakbrief. Daar zit meer ruimte in dan in de weektaak, die perse af moest (ook al was het slordig en snel). Ook is de taakbrief meer individueel opgesteld en vanuit het groepsplan opgesteld dan vroeger. Ook wordt gevraagd en ruimte geboden voor wat kinderen deze week willen leren. Voor de

groepen 3 -8 staat het werken aan de taakbrief nu ook vier keer per week een half uur op het rooster. Bij de kleuters wordt er meer vanuit de leerlijnen en een beredeneerd aanbod gewerkt; dit wil zeggen doelgericht en niet zozeer meer gedacht vanuit de 'werkjes' en activiteiten, die gedaan moesten worden. Jaren geleden heeft de school gewerkt met 'meervoudige intelligentie', maar er was niet genoeg draagvlak om dat door te zetten in het team. Wel heeft men daar een aantal coöperatieve werkvormen aan 'overgehouden', die nog steeds gebruikt worden (denk aan binnen-buitenkring, en de placemat-methode. Er is zelfs een aparte werkgroep Coöperatieve werkvormen, maar die leidt een slapend bestaan. Deze hebben een uitwerking van een aantal werkvormen gemaakt en als suggestie aan het team meegegeven. Voor rekenen heeft de school ook een apart beleidsplan gemaakt met werkvormen om leerlingen meer actief te betrekken. Dit is ook een aantal keren op teamvergaderingen aan bod gekomen en zijn het team 'tools' aangereikt om dit toe te kunnen passen. Men heeft zich hier laten inspireren door Parwo- rekenen, leren rekenen en via handelen en van daaruit gaan naar het abstracte. Men heeft sinds de start van dit schooljaar inmiddels een nieuwe rekenmethode ingevoerd; namelijk Wereld in Getallen.

Hoe wordt binnen de school met speciale onderwijsbehoeften omgegaan?

Reactie op speciale onderwijsbehoeften

- ☒ vooral met groepsaandacht in homogene subgroepen (men werkt met groepsplannen en groepsinstructie aan de instructietafel)
- ☒ vooral met individuele aandacht, buiten de groep (bijv. bij RT en op het studieplein)
- ☒ vooral met individuele aandacht, in dezelfde ruimte, maar apart van de groep
- ☐ vooral met individuele aandacht geïntegreerd in de groepsaanpak (

Toelichting: De RT is minder geworden en groepsaandacht in homogene subgroepen steeds groter. Er zijn wel zes opp's op Huibeven, maar die leerlingen werken niet altijd met individuele leerlijnen.

Differentieert de onderwijsaanpak van de school voor verschillen op leerstijlen van leerlingen (reproductiegericht, ervaringsgericht, betekenisgericht, oplossingsgericht)?

- ☐ ja, dat is geïntegreerd in de onderwijsaanpak van de school
- ☒ incidenteel, als een leerling opvalt op leerstijl – of incidenteel, door enkele leerkrachten
- ☐ nee, niet of nauwelijks

Toelichting: de school kiest zoveel mogelijk methoden die een geïntegreerde onderwijsaanpak hebben voor leerstijlen van kinderen. Verder differentieert de school incidenteel op de onderwijsaanpak op leerstijlen.

Hoe zijn groepen/klassen ingedeeld (welke leerjaren worden gemengd, wat is de omvang van de groepen en de bezetting met leerkrachten)?

Beschrijving: de school werkt met het jaarklassensysteem en telt nu 16 groepen (vier kleutergroepen 1-2, en steeds twee parallelgroepen van ieder jaar in groep 3-8.) Men wil liever geen combinatiegroepen, behalve in de kleuterbouw. Gemiddelde groepsgrootte is 25, hoewel dit sterk verschilt per bouw. Op school werken vooral parttime-leerkrachten. Het team is al jaren ongewijzigd en de gemiddelde leeftijd ligt net iets onder de vijftig jaar.

Karakterisering van het onderwijs op de school.

Hoe groot is naar uw inschatting:

het percentage leerkrachten dat de kerndoelen en leerlijnen (minimaal van het eigen leerjaar) beheerst (parate kennis): 50 %
(zie opmerking hieronder)

het percentage leerkrachten dat in staat is didactisch maatwerk te leveren voor leerlingen:

75 %

het percentage leerkrachten dat in staat is pedagogisch maatwerk te leveren voor leerlingen: 60%

het percentage leerkrachten dat initiatief neemt tot dialoog met de leerling om het lesaanbod af te stemmen met de ondersteuningsbehoefte van de leerling: 20 %

Toelichting: De gesprekspartners vinden het heel moeilijk om bovenstaande percentages in te schatten. Bij het beheersen van de kerndoelen en leerlijnen wordt opgemerkt dat de helft van het team dit in grote lijnen wel heeft. Het team is er in ieder geval veel alerter op dan twee jaar geleden. Maar het is nog geen parate en gedetailleerde kennis, zo wordt er gezegd. Het team vertrouwt toch wel heel graag op de methoden, waarbij men ervan uitgaat dat de ontwikkelaars dit ontwikkeld hebben vanuit de kerndoelen en leerlijnen. Het didactisch maatwerk kunnen leveren verschilt overigens sterk per leerkracht, zo wordt opgemerkt. Bij het initiatief nemen tot een dialoog met de leerling vult de school aan dat dit weinig gebeurt door de leerkracht zelf. Dit is niet zozeer onwil, als wel dat men erg gericht is op het behalen van de doelen. De consulent van plein 013 en de ib-ers geven wel vaker een seintje of nemen het initiatief hiertoe. De gesprekspartners nemen dit punt als actie mee voor de toekomst.

de mate waarin de begeleiding een individuele aanpak is dan wel een teamaanpak

- ☐ vooral individuele aanpak van leerkrachten
- ☒ aanpak gedeeld door enkele leerkrachten
- ☒ teamaanpak

Toelichting: de teamaanpak op Jan Ligthart is nog wel in ontwikkeling.

de mate waarin (ouders en) leerling betrokken worden bij de manier van lesgeven

- ☒ niet of nauwelijks
- ☐ soms
- ☐ vaak

Toelichting: De manier van lesgeven, dat is toch de expertise van de leerkracht zo wordt in het interview opgemerkt. Als het niet goed zou gaan met een leerling, worden ouders wel meer

betrokken, maar ook niet zozeer bij het lesgeven zelf. Aanvulling is dat leerlingen (vergeleken met ouders) wellicht nog net iets meer betrokken worden bij de manier van lesgeven, aldus de gesprekspartners.

Teamexpertise

*Op welke onderwerpen is er sprake van teamexpertise (expertise die gedeeld wordt door **alle** leden van het team, en die door **alle** leden van het team in samenwerking in praktijk gebracht wordt)? Voorbeelden zijn teamexpertise op bepaalde didactische of gedragsmatige aanpakken, of teamexpertise in het betrekken van ouders en leerlingen bij de bepaling van de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen.*

Beschrijving teamexpertise: de gesproken teamleden geven aan dat er niet één expertise is die eruit springt op Jan Ligthart Huibeven. De school is heel breed en generalistisch. Het team laat zich het best omschrijven als betrokken bij het onderwijs en ook wel kritisch. Het team vindt de werkdruk hoog, kan niet kiezen (visie is wellicht te breed), en ze vinden dat ze alles moet kunnen doen.

De bij het interview aanwezige ouder geeft aan dat de ouders wellicht 'het welzijn' van de leerling boven aan zouden zetten als expertise van het team. Overigens hebben de ouders net hun grote tevredenheid uitgesproken in de tweejaarlijkse tevredenheidsonderzoeken. De ouders geven wel als wens en behoefte, rust in de school aan.

Domein 3: de beschikbaarheid van extra voorzieningen

op de leslocatie:

- Extra begeleiding
- in de klassen/groepen: welke functies voor welke aantallen uur p.w. beschikbaar?

*Toelichting: Als extra handen in de groep is op Jan Ligthart Huibeven het volgende aanwezig: RT-er/leerlingbegeleiders (deel van haar tijd = 10 uur per week); stagiaires pabo, pedagogiek en een onderwijsassistente (40 uur per week); leesouders in de groep (1,25 uur), leerkracht die zijn handen vrij heeft vanwege zijn stagiaire (16 uur). Totaal aan extra handen in de groep komt hiermee binnen Jan Ligthart Huibeven neer op: iets meer dan **67 uren per week verdeeld over de hele school**. Vergeleken met de audit ruim twee jaar geleden heeft de school aanzienlijk minder stagiaires (was 136 uur per week en is dus nu 40 uur per week). De Schoolleiding denkt erover om een opleidingsschool te worden; Binnen het bestuur van vier scholen zijn drie plekken beschikbaar. Het idee dat de leerkracht in een andere groep kan helpen op het moment dat de leerlingbegeleider er is (20 uur per week), is niet realistisch gebleken en is daarom niet in de berekening meegenomen.*

- **buiten** de klassen/groepen: welke functies voor welke aantallen uur p.w. beschikbaar?

*Toelichting: buiten de groep zijn er vakleerkrachten voor muziek en handvaardigheid (samen 31 uur per week), de RT/leerlingbegeleider werkt ook deels buiten de klas (10 uur), de plusleerkracht geeft twee uur per week les aan de hoogbegaafden (en krijgt daar vier uur voor), lees ouders helpen ook deels buiten de klas (1,25 uur) en op moment dat de LIO voor de klas staat is de betreffende leerkracht vrij om binnen en buiten de les te helpen in een andere klas (16 uur). Zowel de Ib-er als de consulent van Plein 013 werken niet rechte reeks met leerlingen Vergeleken met de audit twee jaar geleden wordt er niet meer gewerkt met Leerling(lees) tutoren op Ligthart Huibeven (Ralfi lezen bleek toch veel succesvoller). De Talentengroepen zijn er niet meer en er zijn minder ondersteuningsuren op het Studieplein Het totaal aantal uren begeleiding buiten de klassen/groep komt hiermee ongeveer neer op: **60 uur voor de hele school**.*

Speciale onderwijs/werkmaterialen voor leerlingen met speciale ondersteuningsbehoeften beschikbaar binnen de school:

We kijken bij dit veld alleen naar specifieke materialen voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften. We laten de materialen die bijna op elke school te vinden zijn buiten beschouwing en maken dus geen opsomming van de orthotheek. Ook kunnen we in de audit niet nagaan in welke mate materialen daadwerkelijk gebruikt worden. Jan Ligthart Huibeven heeft het volgende beschikbaar:

Met speciale didactische kenmerken:

- Alternatieve methodes, nl. Toch nog leren lezen, Maatwerk, Zuid Vallei, PARWO materialen om inzichtelijk rekenen te bevorderen;
- Materialen met een lager tempo, veel herhaling, nl. Leesladder;
- Materialen die veel/snel lezen vermijden, nl. Leesladder;

- Materialen uitgaand van een sterk eigen probleemoplossend vermogen, nl. Vooruit, Laat eens zien, Logische Breinbrekers, Kwink, Tridio, Basic science
- Anders, nl Het grote taalspel,
- Voor uitdrukkingen en gezegdes, nl. Gooi maar in mijn pet, Ik snap er geen bal van en Bij wijze van spreken.

- Voor schrijven: alternatieve methode nl. Schrijven leer je zo.

Met speciale pedagogisch/psychologische kenmerken:

- Methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling, nl. Leefstijl;
- Materialen voor begrenzing van het gedrag, nl. rode en gele kaarten ; Doos vol gevoelens, Huis vol gevoelens, Kikker be Cool, Babbelspel, Stop- denk- doe spel, Kracht van acht, Spring kikker spring,
- Het ervaren van successen en ontvangen van beloningen nl. Ik ben steengoed
- Materialen uitdagend tot alertheid en activiteit, nl. energize, eigen materialen die zorgen voor een duidelijke structuur; Stippestappen
- Anders, nl Brugklasspel

In verband met kindspecifieke fysieke belemmeringen zijn beschikbaar: Zitkussens, aangepast meubilair, schrijfonderleggers, pengreepjes en studybudd

Ruimtelijke voorzieningen, in en rond de school

De Jan ligthart heeft veel ruimte en meters tot haar beschikking. Het aantal leerlingen op de inpandige *Internationale school* is sterk teruggelopen, waardoor er nog meer ruimte vrij is gekomen. *De Talentengroep* is weg, waardoor een deel van het gebouw leeg staat.

De gangen zijn extra breed, waardoor leerlingen in groepjes zelfstandig op de gang kunnen werken. Er zijn veel werkplekken gecreëerd.

Er is een time-out ruimte, een verzorgingsruimte met douche en aparte ruimtes om met leerlingen te werken (leerplein) en veel werkplekken op de gangen. Er is een Multi-functionele ruimte.

Jan Ligthart Huibeven heeft twee speelzalen, een handenarbeidlokaal/technieklokaal en een muzieklokaal. Er is een keuken voor leerlingen en de school heeft een schooltuin.

- Specialistische expertise op hbo/wo-niveau

<i>binnen de school zelf beschikbaar</i>	<i>buiten de school snel toegankelijk</i>	
Nee	Ja onderstaand allemaal snel via Plein 013 toegankelijk	visuele beperkingen
Nee	↓ idem	auditieve beperkingen
ja		spraak/taal belemmeringen
ja		cognitieve beperkingen
nee		motorische beperkingen
ja	↓	beperkingen door langdurige ziekte
ja		Autisme Spectrum Stoornissen (ASS)
ja		ADHD
ja	↓	dyslexie
ja		overige psychiatrische aandoeningen
ja		gedragsproblemen
nee		onderwijsachterstanden andere culturen
		anders, nl. ....

Beide ib-ers zijn orthopedagoog. Een leerkracht is logopediste. Gewijzigd ten opzichte van twee jaar geleden is dat er nu ook een gedragsspecialist in huis is. Er zijn nu twee reken-coördinatoren en er zijn twee taal- coördinatoren (allemaal LB-leerkrachten).

De gesprekspartners geven zelf aan dat deze professionals niet altijd (meestal niet) werken op hun niveau en vanuit hun volle specialistische expertise. De tijd ontbreekt daartoe en dat betekent bijvoorbeeld dat de ib-ers wel orthopedagoog zijn, maar op school vooral werken als lb-er.

Meerwaarde van passend onderwijs is dat expertise, indien nodig, snel toegankelijk is via Plein 013. Vandaar dat in de tweede kolom hierboven allemaal 'ja' is ingevuld.

- Samenwerking met instanties buiten het onderwijs.

	<i>nooit</i>	<i>soms</i>	<i>regelmatig</i>	<i>vaak</i>
SMW			X	
Bureau Jeugdzorg		X		
GGD			X	
GGZ		X		
MEE	X			
(Kinder)ziekenhuis		X		
Revalidatiekliniek		X		
Justitiële inrichting	X			
Gemeente, leerplicht		X		
Politie		X		
anders, nl. ...				

Toelichting: aan bovenstaand lijstje wordt nog de bibliotheek toegevoegd. Voor samenwerking met sbo en Kinderstad zie domein 5.

Domein 4: de borging van de extra ondersteuning in de organisatie van de school

- *het 'eigenaarschap' van de extra ondersteuning: wie is verantwoordelijk voor een goed verloop van het onderwijsleerproces van de leerling met speciale ondersteuningsbehoeften?*

Het eigenaarschap voor de zorg ligt bij de groepsleerkracht en hij/zij krijgt daarbij ondersteuning van de ib-er en/of consulent van Plein 013. Leerkrachten geven in het teamgesprek aan heel tevreden te zijn met deze ondersteuning en advisering.

- *volgsystemen voor de didactische voortgang, en voor de sociaal-emotionele voortgang*

De school gebruikt het Cito-leerlingvolgsysteem, Parnassys en ZIEN! Voor de kleuters gebruikt men "Leerlijnen voor het jonge kind en Parnassys" (een soort KJK in light versie).

- *planmatige aanpak van de extra ondersteuning: signalering, besprekingen, evaluaties, overdrachten e.d. (bijvoorbeeld a.d.h.v. de één-zorgroute)*

De school volgt de 1-zorgroute. Groepsgesprekken vinden twee keer per jaar plaats, leerlinggesprekken ook twee keer per jaar. Bij de audit twee jaar geleden stond dit nog in de kinderschoenen. Voor de kleutergroepen volgt dit nog. De overdracht van jaar tot jaar vindt vooral mondeling plaats, maar zou ook op schrift moeten staan, aldus de gesprekspartners.

- *aanwezigheid van protocollen (dyslexie, dyscalculie, medische begeleiding zoals bijv. bij suikerziekte, pesten)*

Het protocol voor dyslexie is er al lang (zie ook vorig auditrapport). Voor dyscalculie en medische begeleiding is deze nog steeds in ontwikkeling.

- *wat is de rol van de ouders en de mate van betrokkenheid bij:*
  - *het vaststellen van de onderwijsbehoefte van de leerling*
  - *het bepalen van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*
  - *het uitvoeren van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*
  - *het evalueren van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*

Jan Ligthart Huibeven wil ouders steeds transparanter bij de zorg betrekken, in samenwerking met de consulent van Plein 013. Echt samenwerken met ouders als educatieve partners vindt het meest plaats bij het vaststellen van de onderwijsbehoefte van de leerling en het evalueren van de onderwijsbegeleiding. Hoewel ook dit nog moet groeien, aldus de gesprekspartners bij het interview. De bij het interview aanwezige ouders vertelt het volgende over ouderbetrokkenheid op school in zijn algemeenheid. Alle ouders zijn betrokken bij de klas van hun kind en hebben aandacht voor de schoolloopbaan van hun kind. Zo waren alle ouders er bijvoorbeeld bij de tien- minuten gesprekken. Deze ouders kijken wel met een vergrootglas alleen naar hun kind en hun eigen klas, zo wordt opgemerkt. Slechts een klein deel van de ouders heeft oog voor het grotere geheel. Punt van zorg uit de MR is de aandacht voor de gemiddelde leerling.

Domein 5: de intensiteit en omvang van de samenwerking met anderen in het onderwijs

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de andere scholen waarmee de school haar voedingsgebied deelt? Kent de school de andere scholen, bijvoorbeeld hoe de andere scholen omgaan met extra ondersteuning en hoe zij omgaan met verschillen?*

In de Reeshof zitten veertien scholen, te veel om allemaal goed te kennen en mee samen te werken, aldus de gesprekspartners. Naast de scholen uit hun eigen bestuur werkt Jan Ligthart Huibeven het meest intensief samen met de twee buurscholen. Ze weten van elkaar hoe zij extra ondersteuning geven.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de overige reguliere basisscholen binnen Plein013?*

De school werkt niet zozeer samen met de overige scholen binnen Plein 013, maar wisselt informatie uit in bijvoorbeeld het lb- netwerk en de directie- overleg.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de andere scholen binnen het eigen schoolbestuur?*

Met de drie andere scholen van het bestuur (Stichting de Jan Ligthart groep Tilburg) wordt intensief samengewerkt. Genoemd worden ook de overleggen op het niveau van de directie, ib, ICT en vertrouwenspersonen. De stichting wordt per augustus 2016 een personele unie "Op maat" met de openbare scholen.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de centrale diensten van Plein013?*

De consulent van Plein013 heeft 12 uur tot haar beschikking voor Jan Ligthart Huibeven. Verder maakt de school gebruik van *Taalhulp* (voor 7 van haar leerlingen), *Topklas* (1 leerling), *Steunpunt Hoogbegaafde leerlingen* (3 leerlingen) en de *Talentklas* (1 leerling).

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de voor- en vroegschoolse instellingen, en met het voortgezet onderwijs?*

Met het in pandige *Kinderstad* wordt samengewerkt in die zin dat er digitale overdrachtsformulieren zijn. Met het vo zijn er ook digitale overdrachtdossiers en een warme overdracht. Ook zijn er gezamenlijke voorlichtingsbijeenkomsten voor ouders en een informatiemiddag voor leerkrachten. Vanuit het vo komen leerlingen terug op hun basisschool om iets te vertellen over hun school. Ook heeft Jan Ligthart Huibeven de indruk dat er steeds meer wordt gedaan met de gegevens die overgedragen worden en krijgt men ook steeds meer feedback terug van de vo-scholen over de oud-leerlingen. Voor groep 8-leerlingen worden er in de tweede helft van het schooljaar ook de zogenaamde Talentum-klassen georganiseerd, waarin leerlingen gedurende één dagdeel per week een vo-school kunnen bezoeken (keuze uit 5 à 6 vo-scholen).

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de scholen voor sbo en so?*

Meest intensief wordt samengewerkt met het nabijgelegen SBO- Westerwel. Dit gaat eigenlijk sinds de nieuwe wet alleen maar makkelijker en sneller. Steeds minder formulieren hoeven er te worden ingevuld, aldus de geïnterviewden. Met het so wordt heel weinig samengewerkt, hoogstens cluster 2 i zeer beperkte mate.

Afsluitende opmerkingen:

De gesprekspartners formuleren tot slot de volgende ambities als het gaat om extra zorg:

- Herijken missie en visie van de school (waardoor er in de toekomst hopelijk scherpere keuzes kunnen worden gemaakt; de school heeft nu het idee dat zij te veel tegelijkertijd willen en doen).
- Het team nog beter toerusten op gedrag in de vorm van studiedagen, en meer duidelijkheid vanuit het MT.
- Focus op LIST als het gaat om technisch lezen en leesplezier.